

ZAPISNIK

enajste redne seje
Mestnega ljudskega odbora
glavnega mesta Ljubljane



ZAPISNIK

XI. seje Mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljana, ki je bila v petek, dne 5. decembra 1952, od 16. do 19. ure v sejni dvorani MLO, Ljubljana, Mestni trg št. 1.

Predsednik Mestnega ljudskega odbora Avšič Jaka začne sejo Mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljana, ki je bila sklicana na podlagi 89. člena Zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin.

Zapisnik seje vodi tajnik Mestnega ljudskega odbora Pogačar Niko.

Na predlog predsednika Avšiča Jake izvolijo odborniki za overitelja zapisnika Kovač Albina in ing. Lapajne-Oblak Sonjo.

Predsednik Mestnega ljudskega odbora objavi, da prisostvuje seji od 135 ljudskih odbornikov 90 odbornikov, upravičeno odsotnih je 29, 16 odbornikov pa še ni dostavilo opravičila in sicer: Erjavec Janez, Flegar Avgust, Hlebec Srečko, Kališnik Janez, Koprivec Stane, Kušar Karel, Maček Tone, Martinc Pavel, Narobe Jože, Omahen Janez, Omič Franc, Pogačar Jakob, Sever Stane, Terglav Mirko, Valič Viktor in Vidmar Ciril.

Tajnik Mestnega ljudskega odbora Pogačar Niko prečita zapisnik X. seje Mestnega ljudskega odbora, ki ga ljudski odborniki odobre.

Predsednik predlaga naslednji

dnevni red:

1. Poročilo komisije za probleme ljudske oblasti o vlogi in pristojnosti občin v okviru mesta.
2. Poročilo Sveta za gospodarstvo o stanju proračuna in investicij na dan 1. XII. 1952.
3. Sklepanje o predlogih Komisije za izvolitve in imenovanja.
4. Razrešitev sodnikov porotnikov Okrajnega sodišča I. v Ljubljani.
5. Sklep o sklicanju zborov volivcev v območju glavnega mesta Ljubljane.

Soglasno sprejeto!

1. Poročilo komisije za probleme ljudske oblasti o vlogi in pristojnosti občin v okviru mesta.

Poročilo poda član Komisije za probleme ljudske oblasti dr. Omladič Franjo.

Namen tega poročila je, da seznani skupščino MLO s kritičnimi problemi v zvezi z medsebojnimi odnosi med Mestnim ljudskim odborom in občinskima ljudskima odboroma v sestavu mesta Ljubljane, da bi mogla skupščina obravnavati te probleme in sprejeti dolžne sklepe glede razdelitve kompetenc med Mestnim ljudskim odborom in občinskima ljudskima odboroma, kar je nujno zlasti zaradi tega, ker se bližamo novemu proračunskemu letu in bo pri sestavljanju predlogov za nove proračune, tako za Mestni ljudski odbor kakor za občinska ljudska odbora, treba vedeti, katere dolžnosti, ki so zvezane z materialnimi izdatki, bodo imeli občinski ljudski odbori.

Po zakonu o občinskih ljudskih odborih je občinski ljudski odbor kot lokalni predstavniški organ državne oblasti organ ljudske samouprave v občini, ki daje smer gospodarskemu, komunalnemu, socialnemu, zdravstvenemu in kulturnemu razvoju občine. Kot takemu so občinskemu ljudskemu odboru dane v glavnem te naloge:

Občinski ljudski odbor vodi upravo splošnega ljudskega premoženja, ki je v splošni rabi na njegovem območju (ceste, vode, parki itd.), ustanavlja gospodarska podjetja ter komunalne, kulturne, prosvetne, zdravstvene in socialne zavode in naprave, gospodari z vsemi zemljišči in poslopiji v občini, ki so splošno ljudsko premoženje, odloča o tem, kako se razdelijo občinski dohodki oziroma sprejema proračun, določa lokalne davščine (občinske doklade, krajevni prispevek).

Občinski ljudski odbor dalje izdaja regulacijski načrt, upravlja komunalne naprave in občinske zavode (vodovod, kanalizacijo, kopalnišča, pralnice, vodnjake), skrbi za zunanji izgled kraja, za izgradnjo in vzdrževanje ulic, drevoredov, parkov, urejuje tržišča, skrbi za vzdrževanje snage, za red v krajevnem prometu, za graditev in vzdrževanje krajevnih poti in mostov in za javno razsvetljavo, vzdržuje stanovanjska poslopja oziroma stanovanjski sklad, kolikor gre za zgradbe splošnega ljudskega premoženja ter nadzoruje uporabo tega stanovanjskega sklada. Dalje skrbi za izpolnjevanje predpisov o obveznem šolskem pouku ter materialno oskrbuje šolo in šolske zavode. Njegova skrb je tudi vzdrževanje zdravniške službe, zdravstvenih postaj, ambulant, dispanzerjev in podobno, izdajati mora ukrepe za zatiranje in preprečevanje nalezljivih bolezni in izvrševati asanacijska dela v krajevnem obsegu. Dalje občinski ljudski odbor nadzoruje higienske pogoje v javnih lokalih, skrbi za varstvo otrok in mater, za zavetišča, otroška igrišča, letovišča, otroške

vrtnice, za domove onemoglih itd. Vzdržuje lokalni red in mir, izdaja ukrepe proti požarom in drugim elementarnim neizgodam ter izvršuje še druge podobne lokalne naloge.

Vse te naloge v glavnem imajo tudi občinski ljudski odbori v sestavu mesta, oziroma se te kompetence morajo opredeliti med občinskim ljudskim odborom in mestnim ljudskim odborom s statutom. Dejansko stanje je pa danes v obstoječih občinah v sestavu mesta še tako, da tudi na teritoriju občine opravlja vse te pravice in dolžnosti skoraj v celoti še Mestni ljudski odbor. Nujna naloga mestnega odbora zato je, da čim prej v statutu MLO določi, katere kompetence bo izvrševal Mestni ljudski odbor in katere občinska ljudska odbora v sestavu mesta.

Kakor je znano, sta na teritoriju Mestnega ljudskega odbora dve občini, in sicer Polje in Šentvid. Vendar moramo ugotoviti, da ta dva občinska ljudska odbora v bistvu še nista zaživelata kot ljudska odbora, ker dejansko še ne izvršujeta večine oziroma najpomembnejših oblastvenih kompetenc. Občinska proračuna teh dveh občin za leto 1952 obsegata samo postavko za kritje izdatkov v zvezi s poslovanjem njunega upravnega aparata. Z ozirom na dejstvo, da imenovana ljudska odbora ne razpolagata s finančnimi sredstvi, sta dejansko le nekakšna pomožna organa Mestnega ljudskega odbora, deloma pa celo samo administrativni ekspozituri upravnega aparata Mestnega ljudskega odbora. Glede na tako stanje dejansko še nista ti dve občini pravi upravno teritorialni enoti in takega položaja v bodoče ne bo več mogoče vzdrževati, ker bi sicer bilo bolje res tudi formalno ustanoviti samo administrativne ekspoziture MLO. V bodoče bo moral občinski proračun biti materialna baza za samostojno urejanje lokalnih vprašanj, ki so za posamezna naselja pereča in nujna, ki pa v sklopu celotnih mestnih potreb izgubijo na pomenu in zato Mestni ljudski odbor o njih ne sklepa oziroma se stvari ne rešijo, kar pri prebivalcih prizadetih naselij razumljivo vzbuja občutek zapostavljenosti in s tem nezadovoljstvo. Z ozirom na tak položaj oba občinska ljudska odbora predlagata oziroma zahtevata, da naj bo že z začetkom prihodnjega leta razčiščeno vprašanje samostojnosti financiranja oziroma proračuna ter vprašanje pravic in dolžnosti občinskih ljudskih odborov in naj se to čim prej precizira v statutu Mestnega ljudskega odbora. Dokler pa ta statut ni sprejet, naj se to vprašanje regulira z začasnimi sklepi Mestnega ljudskega odbora.

V zvezi z gornjimi ugotovitvami pa je treba povedati, da sta sedanja občinska ljudska odbora imela značaj začasnosti (do volitev, ki bodo v nedeljo) in je zato razumljivo, da se nista dovolj energično borila za to, da prevzameta vse pravice in dolžnosti, ki jima pripadajo.

Pri obeh občinskih ljudskih odborih obstojata sedaj po dva sveta in sicer Svet za gospodarstvo in komunalne zadeve in Svet za socialno

skrbstvo, zdravstvo in prosveto. Razen tega sta občinska ljudska odbora izvolila več odbornških komisij za razne sektorje svoje upravne dejavnosti. Praktično pa imajo sedaj ti organi, kakor tudi celotna odbora še vedno le funkcijo posvetovalnih organov, ki v zadevah lokalnega značaja v glavnem le razpravljajo in dajejo predloge, ki jih potem rešuje upravni aparat MLO, sama ljudska odbora oziroma njuni sveti pa ne izdajajo sklepov oblastno-upravnega značaja.

Kljub tem bistvenim hibam in za bodočnost nevzdržnim pomanjkljivostim pa so dosedanje izkušnje pokazale, da je že sama ta v bistvu le administrativna ekspozitura prebivalstvu iz obrobni predelov mesta v Šentvidu in Polju pomembna olajšava za stik z državnimi organi, ker lahko prebivalci tako hitreje in uspešneje uredi nekatere svoje zadeve, sedaj v glavnem le tiste, ki jih lahko uredi občinski administrativni aparat (izdajanje raznih potrdil, matične in vojaške zadeve, živinski potni listi, razne informacije itd.). Ko bosta pa občinska ljudska odbora v celoti kot taka zaživela, pa bodo prebivalci skoraj vse svoje državljanske zadeve lahko opravili pri občinskih lokalnih organih.

O vlogi in pristojnosti občinskih ljudskih odborov Polje in Šentvid se je ob reorganizaciji ljudskih odborov vodila obsežna diskusija tudi na zborih volivcev obeh občin. Nedvomno je, da so občine v obrobni predelih mesta Ljubljane na splošno koristne, predvsem zaradi uspešnejšega reševanja posebne problematike teh predelov, ker so nekatera naselja čisto kmečkega značaja, deloma pa tudi zaradi oddaljenosti od mestnega središča. Izkušnje iz obdobja, odkar je bila izvedena reorganizacija, dokazujejo, da ni potrebe, da bi se celotno mestno področje razdelilo na občine (kar bi v bistvu pomenilo povratek na prejšnjo organizacijo z rajoni), kaže pa se potreba, da bi se iz istih razlogov, zaradi katerih sta se ustanovili prej imenovani občini, organizirali morda še dve občini in sicer za območje Ježice ter za območje Rudnika in Lavnice. Stvar bo treba seveda še temeljito proučiti in obravnavati tudi na zborih volivcev prizadetih naselij.

Glede kompetence občinskih ljudskih odborov v sestavu mesta je jasno, da ti občinski ljudski odbori ne bodo mogli imeti vseh tistih kompetenc oziroma v povsem enakem obsegu, kot pripadajo samostojnim občinam izven sestava mesta, ker moramo upoštevati, da vsa naselja, ki pripadajo mestu Ljubljani, tvorijo v nekaterih ozirih le gospodarsko in komunalno enoto, ki mora biti zato obravnavana kot celota in bodo morale zato tudi še naprej nekatere zadeve biti obravnavane od enega in istega organa, kakor n. pr. upravljanje vodovoda, promet, kanalizacija, sestava regulacijskega plana, družbeni plan in upravljanje nekaterih drugih zadev skupnih interesov. Na drugi strani se pa lahko s statutom Mestnega ljudskega odbora dajo občinskemu ljudskemu odboru

tudi večje kompetence kot jih imajo občine izven sestava mesta. Nobenih utemeljenih razlogov ni, da se ne bi prenesle na občinski ljudski odbor določene zadeve, kakor n. pr. upravljanje zgradb in zemljišč splošne ljudske imovine na teritoriju občine, urejanje javnih nasadov, parkov, poti itd. na lastnem območju, vzdrževanje kopališč in drugih ustanov in zavodov, ki služijo potrebam ljudstva kraja, vodenje večine zadev s kmetijskega in gozdarskega področja, dalje podeljevanje podpor iz skladov socialnega skrbstva in nekatere druge zadeve socialnega skrbstva, in zlasti tudi odmera in izterjevanje davkov itd.

Glede vprašanja dodeljevanja oziroma razpolaganja s stanovanjskimi in poslovnimi prostori po organih občinskega ljudskega odbora so pa na eni strani razlogi, ki govorijo za centralno upravljanje, ker je vse mesto le treba smatrati za enotno področje (kot enotno naselbino), ker stanujejo ljudje v najrazličnejših krajih mesta ne glede na to, kje so zaposleni in bi zato ukrepanje po dveh ali več enakopravnih organih mujno dovedlo do dvojnih odločb, ki se tičejo istega predmeta in istih ljudi, in do kompetenčnih konfliktov. Ovirano bi bilo hitro reševanje stanovanjskih zadev, na drugi strani pa je (z lokalnega gledišča gledano) tak sistem centralnega reševanja stvari v nekaterih primerih lahko ovira v hitrem reševanju čisto lokalnih stanovanjskih problemov, ki ne segajo preko mej občine, ker bi občinski ljudski odbor brez stanovanjskega urada Mestnega ljudskega odbora ne mogel ničesar samostojno ukrepati.

Mnoge lokalne zadeve pa bi sam občinski ljudski odbor reševal mnogo lažje, bolje in hitreje, ker so mu lokalni problemi bližji in bolj poznani. Za izvedbo mnogih izmed nalog bi občinski ljudski odbor, ki je ljudstvu bližje, lahko mobiliziral tudi volivce oziroma domače prebivalstvo samo. Prenos kompetenc na občinske ljudske odbore in ustvaritev njihove lastne materialne baze je pa seveda poleg vsega navedenega tudi nujna zahteva razvoja socialistične demokracije.

Na zborih volivcev se je pojavila zdrava težnja, da naj se osnujejo po vaseh tudi vaški odbori, ki jih zakon predvideva, zato, da se lahko uspešno opravijo posamezne zadeve, za katere je pristojen občinski ljudski odbor in zato, da državljani lažje pridejo do svojih pravic ter da se opravijo take zadeve, ki imajo pomen samo za prebivalce neke določene vasi. Te vaške odbore bi moral ustanoviti z odlokom občinski ljudski odbor. Vendar pa ne bi imelo posebnega pomena ustanavljati vaške odbore, dokler se ne reši vprašanje kompetenc občinskega ljudskega odbora oziroma, dokler občinski ljudski odbor sam ne izvršuje bistvenih oblastnih kompetenc, ker mora občinski ljudski odbor sklepati o predlogih vaških odborov. Ne more pa biti dvoma, da bi ti odbori bili koristni, ker izkušnje kažejo, da se nekateri, za posamezne vasi prav pereči problemi, po ljudskem odboru zanemarjajo. Vaški odbori bi mogli

biti uspešni mobilizatorji za hitro in ceneno izvedbo marsikaterih v vasi potrebnih del (ureditev vaških poti, vodnjakov, lokalnih asanacijskih ukrepov itd.). Kompetence vaških odborov bodo morali določiti statuti občinskih ljudskih odborov.

Tudi iz tega slednjega se vidi, kolike važnosti je, da se kompetence samih občinskih ljudskih odborov čim prej določijo s statutom.

Komisija za probleme ljudske oblasti ni podrobneje razpravljala o vprašanju, katere dolžnosti in pravice naj imajo občinski ljudski odbori v sestavu mesta Ljubljane, in komisija glede tega skupščini ne stavlja konkretnih predlogov, ker smatra za potrebno, da v teh stvareh vsak za svoj sektor dela prej temeljito razpravljajo pristojni sveti in odbori skupno z zastopniki občinskih ljudskih odborov in stavijo potem svoje konkretne predloge, kar naj bi današnja skupščina s svojim sklepom svetom naložila v nujno dolžnost in izvedbo.

Komisija je dalje mnenja, da je nujno, da skupščina že danes zavzame stališče glede finančne oziroma proračunske samostojnosti občinskih ljudskih odborov ter da glede na to sprejme sklep, da je treba občine v sestavu mesta proračunsko osamosvojiti in predloge za bodoči mestni proračun in občinska proračuna sestavljati že s teh vidikov. S tem v zvezi bo treba rešiti vprašanje, na kak način naj se občinam v sestavu mesta Ljubljane zagotovijo dohodki za kritje proračunskih izdatkov: ali s tem, da se občinama prepusti del družbenega prispevka, dohodnine in drugih davkov, ki jih plačajo davčni zavezanci na območju občine, kar bi bilo treba določiti v mestnem družbenem planu, ali pa z dotacijo iz mestnega proračuna, ali pa končno kombinirano z obema načinoma.

Glede ustanovitve še drugih občin v sestavu mesta Ljubljana, kakor je bilo zgoraj obravnavano, bo moral bodoči Mestni ljudski odbor oziroma bodoča komisija za ljudsko oblast še temeljito proučiti terensko situacijo in lokalne prilike ter konzultirati zbere volivcev na sektorjih, ki bi prišli v poštev, da tvorijo občine, in nato staviti svoje predloge.

Predsednik da poročilo v razpravljanje.

MAČEK LEOPOLD

Pri nas v Polju smo že prvotno stali na stališču, naj dobi občina večjo samostojnost. Upravičenost tega mnenja potrjuje praksa, ki kaže, da je brez samostojnosti nemogoče buditi ljudsko iniciativo. Če nima občina svojega proračuna, ne more reševati lokalnih problemov, ker ne moremo vedeti, do katere višine lahko razpolagamo. Iz tega razloga tudi nismo tako pogosto sklicevali sej ljudskega odbora kot je to delal

MLO, ker nismo imeli kaj dati na dnevni red. Občinski ljudski odbor se je precej bavil s problematiko, ki zadeva predvsem kmetijske predele, vendar je bil tudi v tem pogledu oviran zaradi nesamostojnosti. Ponovno predlagam naj ima občinski ljudski odbor svoj proračun, da bo vedel s čim razpolaga, kakšne so njegove potrebe in kakšne možnosti.

Strinjam se s poročevalcem, da bo na vsak način potrebno s statutom določiti, kakšne pristojnosti naj bi občina imela.

RAKAR IVA

Obravnavanje tega vprašanja je zelo potrebno. Na sestankih zborov volivcev v Šentvidu smo videli, da volivci postavljajo probleme, odborniki pa jim niso mogli dati odgovora iz razloga, ker so se morali o stvari pomeniti z Mestnim ljudskim odborom. To nam jasno kaže, da je treba občinskim ljudskim odborom dati večjo samostojnost, ker bomo s tem tudi same volivce pritegnili k reševanju njihovih problemov.

Drugo vprašanje pa je, kar se tiče področja Ježice. Volivci predlagajo, naj se tu čim prej vzpostavi samostojna občina. Govora je bilo tudi o združitvi tega predela mesta s Črnučami, vendar v tej smeri ni prišlo do soglasja. Vzpostavitev samostojne občine bi bila povsem umestna.

GRADIČ MIHA

Mislim, da je poročilo, katerega je podal poročevalec Komisije za probleme ljudske oblasti, potrebno nujno in resno obravnavati že danes in z bodočimi ljudskimi odborniki. Obstoječe občine so bile postavljene v mesecu juniju t. l. in so bile smatrane kot začasne. V sedanji praksi pa se kaže, da so imele te občine že od vsega početka premajhne kompetence, manjše kot so jih imeli prejšnji KLO. Občina Šentvid sestoji iz štirih bivših KLO. Ti KLO so imeli svoje proračune in ravno v tem se kaže večja samostojnost kot sedanje občine.

Namen ustanavljanja ljudskih občin je bil v tem, da se približa volivcem ljudska oblast in da jim ni potrebno hoditi za reševanje njihovih problemov na Mestni ljudski odbor. Konkretni primer: stranka pride s Toškega čela v Šentvid po potrdilo o premoženjskem stanju, katerega občina ne more izstaviti, ker nima finančnega odseka, in jo napoti na MLO. Smatram, da je naša dolžnost, da se uredi tako, da bomo čimbolj zadovoljili naše volivce, da bodo lahko opravljali svoje zadeve na občini. Res je, da imajo občine Šentvid in Polje drug značaj kakor občine v okrajih z ozirom na probleme mesta, ki se obravnavajo kot celota, vendar so se pokazale v praksi šestih mesecev pomanjkljivosti, ki jih je treba popraviti. Zaradi tega smatram, da je potrebna še širša diskusija v tej zadevi.

ZUPET AVGUST

V zvezi z občinami je bilo že veliko govora in tudi današnja diskusija je temu namenjena. Danes, po enem letu prakse, bi bilo potrebno priti na dan z bolj konkretnimi predlogi, ko tudi občine same občutijo, v čem je njihova slabost in kaj naj bi prevzele občine, na drugi strani pa, kaj naj bi šlo v okvir Mestnega ljudskega odbora.

Strinjam se, da je vrsta vprašanj, ki bi jih bilo možno uspešneje reševati v okviru občine, kakor je to zdravstvo, prosveta itd., vendar pa je vrsta vprašanj, ki so po svoji naravi zelo pereča in bi jih moral reševati samo MLO. Ne vem, če bi bilo umestno vprašanje davkov vezati na občine, ker bi to zahtevalo zlasti velik aparat. Drugo je vprašanje regulacije mesta in podobne stvari. Mislim, da je tudi kultura in prosveta zadeva, ki jo MLO ne drži v svojih rokah, in da jo bo lažje razvijati v okviru občinskega ljudskega odbora, kjer je to aktualno. Osebnostno se mi zdi, da so tu potrebni konkretni predlogi s strani občin in posameznih svetov Mestnega ljudskega odbora.

Glede novih občin smatram, da bi bilo potrebno te zadeve pospešiti. Zlasti na severu je bilo to vprašanje sproženo zelo spontano s strani vseh volivcev. Glede priključitve Ježice k Črnučam sem mnenja, da ta (črnuški) predel živi v resnici samostojno življenje in tvori po osvoboditvi bolj zaokroženo, gospodarsko močno celoto, zato bi predlagal, naj bi se ne vezalo na to. Prav tako je Ježica danes sposobna samostojnega življenja, zlasti če računamo, da se priključi tudi Tomačevo.

Drugo pa je z občino Rudnik in okoliškimi predeli ter perifernimi predeli okrog Kozarij. V teh dveh predelih razpravljanje o ustanovitvi občin ni bilo pokrenjeno. Smatram pa, da mimo tega ne bi smeli iti in je potrebno, da ljudje o tem razpravljajo in povedo svoje mnenje, v koliko čutijo potrebo po ustanovitvi občine. O tem bi bilo potrebno razpravljati že na prvem zboru volivcev teh predelov. Dokler pa tega ne bomo pospešili, ne bomo mogli delati proračuna, ker ne bomo vedeli okvira nalog. To je pogoj za izvedbo naloge in bo potrebno na drugem zasedanju to stvar do konca razčistiti.

KRESE LEOPOLD

Tovariši in tovarišice! Mislim, da je poročilo komisije, ki ga je podal tovariš dr. Omladič pred današnjo skupščino, važno vprašanje in prav zaradi te težnje, ki jo je hotel komisija doseči — da se pokrene meka bolj živa diskusija s konkretnimi predlogi in osnovami za organizacijo občin, izhajajoča iz praktične izkušnje obstoječih občin — naj novi ljudski odbor v najkrajšem času obravnava konkretno to vprašanje in izdela statut Mestnega ljudskega odbora in občin. Mislim, da pa je v zvezi z nalogami, ki stoje pred nami, poročilo pomanjkljivo v tem,

ker govori preveč o prakticistični vlogi občin ter se suče preveč okoli financ, ne govori pa dovolj o nalogah teh občin. S tem ne mislim reči, naj bo občina samo poganjač naših sklepov. Občine naj ne bodo samo organ, ki pomaga ljudem reševati administrativno poslovanje, temveč morajo te občine skrbeti in voditi politiko v predelih, ki se bistveno razlikujejo od predelov Mestnega ljudskega odbora. Imamo pa tudi vrsto primerov, ki se ne dajo v okviru občine reševati samostojno, kakor so to regulacija, stanovanjska vprašanja in podobno. Občine imajo že danes gotove kompetence, vendar se jih v času, odkar obstojajo, niso posluževale. Danes n. pr. vsi vemo, kakšno je stanje našega proračuna in da mnogo zadev nismo mogli rešiti, zaradi česar smo iskali sredstva in delali s podjetji, da so nam dala prispevke iz lastnih skladov. S temi sredstvi smo krili najnujnejše potrebe našega zdravstva itd. Tako kot mi danes, bi in bodo morale delati v naprej tudi občine. Z izvolitvijo zborov proizvajalcev bomo imeli za to še večjo možnost, ker nam bodo zbori proizvajalcev prav gotovo stali ob strani. Tako bomo zahtevali od podjetij, da bodo čim več sredstev uporabila za dvig standarda. Prav tako, kot na podjetja pa so zlasti občine po mojem mnenju dolžne, da izvedejo pritisk na kmečkega proizvajalca in ta pritisk naj bazira na političnih predpripravah. Prav iz tega razloga smatram, da je zato nepravilna ugotovitev, da občine miso imele interesa sklicevati sej ljudskega odbora. Prav ljudski odbor bi moral biti zainteresiran na teh vprašanjih, ker bodo občine s tako pridobljenimi sredstvi kakor so uvedba lokalnega davka, prispevek fizičnega dela in podobno lahko same razpolagale.

Strinjam se z mnenjem tovariša Zupeta, da bi bilo s prenosom vseh kompetenc na občinske ljudske odbore potrebno povečati administrativni aparat, kar bi bilo napačno, po drugi strani pa bi zbirokratizirali delo.

Ljudje prihajajo na občine z raznimi vprašanji. Tu bi morali tem ljudem povedati, ali je o njihovi stvari sploh potrebno hoditi na Mestni ljudski odbor, in dati nasvete. Povedati jim je treba, da je posamezne zadeve lahko rešiti tudi kolektivno. Mnoge stvari bi se namreč na ta način dale rešiti, s čimer bi vzbudili čut po kolektivnem sodelovanju za neposredne lokalne koristi.

V zvezi z družbenim planom, ki bo dan v diskusijo, bi pojasnil, da imamo po današnjih principih delitve akumulacije in skladov predvidenih dohodkov v višini 100 milijonov dinarjev manj kot zneso proračun. To se pravi, da bomo morali še naprej iskati sredstev, s pomočjo katerih bomo lahko izvršili postavljeni program.

Glede občin bi še poudaril, da ne vidimo dovolj zanimanja najbolj prizadetih ljudi za ustanavljanje občinskih ljudskih odborov na peri-

fernih predelih mesta, kar je zelo tipično. Pravilno je, da se to vprašanje pokrene in tudi komisija sama je sprožila ta namen. Diskusijo o predmetnem vprašanju pa je potrebno orientirati na vsebinsko plat, ne pa obravnavati probleme samo s pravnega stališča.

ING. STARE OSTOJ

V poročilu sem videl, kakšno je stanje glede teh odnosov napram Mestnemu ljudskemu odboru. Povedal bi svoje mnenje. Zadeve ne moremo reševati administrativno in bi se morali v prvi vrsti vprašati, kje so pogoji, ki so vplivali na predlog za ustanovitev občinskih ljudskih odborov v Šentvidu in Polju.

Potrebno bi bilo, da se za vsako tako občino izdela poseben statut, ki naj bo odraz posebnosti posameznih občin. Drugo vprašanje, ki bi ga bilo potrebno razčistiti pa je, ali imajo te občine, če se bodo samostojno razvijale, pogoje za obstoj, ali se bodo polagoma vključile v sklop Mestnega ljudskega odbora. Predlagam, da se ta zadeva točno razčisti, ker bi bila edino to življenjska rešitev.

CERAR ALOJZI

V zvezi z razpravo o pristojnosti občinskih ljudskih odborov bi pripomnil, da je sedanja občina Šentvid poleg ostalih krajev sestavljena tudi iz bivših KLO Glince, Tacen, Medno in deloma Šmartno. Mi smo tem ljudem oblast pravzaprav oddaljili, oni pa so navajeni, da imajo točnejši vpogled v državno upravo. Ljudje so si občino v Šentvidu drugače predstavljali, kot je to sedaj, ko marsikdo, ko pride na občino, tam šele izve, kam mora iti, t. j. v mesto, ker v večini primerov ne more zaželenega opraviti že na občini.

Iz pristojnosti občine bi izključil samo komunalno dejavnost, zaradi enotnega izvajanja regulacijskega načrta in drugo (vodovod, kanalizacija, izdajanje gradbenih dovoljenj), kakor je bilo navedeno v uvodnem poročilu.

Glede odmerjanja davkov sem mnenja, da bi to MLO reševal le okvirno, občina pa individualno. Po informacijah, ki jih imam, sedanja izterjava davkov ni tako uspešna, kot je bilo to prej, ko so obstojali KLO. Spominjam se, da so bile n. pr. v KLO Medno izterjane razen par izjem vse akontacije v četrletju, za katerega so bile razpisane. Če bo občina odmerjala davke individualno, bo tudi lahko dajala odgovore na razna vprašanja, postavljena s strani davčnih zavezancev.

MAČEK LEOPOLD

Odbornike bi seznanil, da je med tema dvema občinama razlika glede dela. Naša občina je kot bivši rajon imela prej veliko samostojnost.

Občina je to samostojnost deloma obdržala in ima še danes v rokah vso davčno politiko (odmera), dočim tega občina Šentvid nima, ker je na novo ustanovljena. Na drugi strani pa vidimo, da se za del priključenega področja občini Polje vodi davčna politika pri Mestnem ljudskem odboru. Prebivalstvu teh priključenih predelov (n. pr. Dobrunje) čestokrat ne moremo dati podatkov, ki jih žele in se morajo zato davkoplačevalci za vsako malenkost obračati na Mestni ljudski odbor, za ostale probleme pa na nas. Smatram, da je potrebno, da bi se kompetence na vsak način uredile, kar bi služilo tudi boljšemu poslovanju, ker občina pozna vsakega posameznika na svojem področju.

Drugo vprašanje je dodeljevanje podpor s področja socialne politike. Občina zbira vse podatke in jih dostavlja na Mestni ljudski odbor in daje tudi predloge, ali naj se komu podpora da ali ne. Čestokrat se pokaže, da se ljudje, ki zbirajo te podatke, niti ne vprašajo, kakšne so možnosti za dodelitev podpore z ozirom na višino finančnih sredstev. Umetno se mi zdi, da če občina že zbira podatke in daje predloge, naj bi imela na razpolago tudi sredstva in možnosti, da v okviru teh možnosti rešuje posamezne probleme. Pri tem pa ni gledati na to, ali bomo zaposlili s tem več ali manj ljudi, temveč na to, kako bomo lažje reševali postavljene naloge. Ljudsko iniciativo je lažje izkoriščati če veš, da z nekimi sredstvi razpolagaš, pa četudi so ta sredstva malenkostna. Mi ne moremo nekaj posebnega zahtevati, ker se zavedamo, kakšni so dohodki in izdatki v celotnem okviru, in v okviru teh možnosti naj bi imela občina neki vpogled na višino finančnih sredstev za svoje potrebe.

KIMOVEC FRANC

Stavil bi predlog glede šolskih ustanov. Če govorimo o demokratizaciji, se moramo vprašati, koliko smo dali kompetenc nekemu organu, potem mu damo dolžnosti.

Ko smo razpravljali pred kratkim o tem vprašanju, smo prišli do zaključka, naj bi se ustanovili šolski svet, tudi v okviru občinskih ljudskih odborov in po mojem mnenju naj bi bil tak šolski svet zadolžen za določen šolski okoliš. Imel bi naj vse kompetence, ki jih ima občinski ljudski odbor in bi s tem mobiliziral ljudi za delo na tem področju, istočasno pa vzpostavil odnose med starši in šolo, tudi v pogledu kaznovanja staršev, ki zanemarjajo šolsko obveznost itd. Šolski svet, ki je delal pametno, je starše smiselno kaznoval in so ti v svrhu izvrševanja kazni naredili gotovo uslugo za šolo in s tem povečali vrednost proračuna. Ta šolski svet naj bi občini predlagal proračun. Ko bi bil proračun odobren, bi ta svet s šolsko imovino sam gospodaril. Danes gospodari s to imovino šolski upravitelj in deloma učiteljski zbor. Občani pa sedaj nimajo tega interesa. Temu odboru bi dali tudi vse kompetence glede

strokovnega kadra in bi imel predlagalno pravico za dodelitev učiteljskega kadra na izpraznjena mesta. Učiteljeva funkcija ni funkcija uradnika, temveč javna funkcija, zato lahko starši rečejo svojo besedo. S tem bi dosegli pri strokovnem kadru večji občutek odgovornosti napram občanom, kajti do sedaj se je ta učiteljski kader čutil odgovornega zgolj nadrejenim organom.

Sestav krajevnega šolskega sveta naj bi bil tak, da bi v njem sodelovali občinski odborniki ter predstavniki staršev in učiteljev. Vodil bi ta odbor predsednik, tajnik naj bi bil učitelj ali šolski upravitelj, kar pa ni nujno. Predsednik naj bi ne bil učitelj. Povedal bi še, da je vse delo v tem odboru častno delo in ne bo honorirano. Imamo toliko iniciative pri naših ljudeh, da bomo lahko z dobrim delom dosegli lepše uspehe, ker bi se dejansko razvila demokracija. Tak način dela bi se dal izvesti tudi za ostalo prosvetno in morda tudi socialno dejavnost.

Potrebno bi bilo, da bi vsak svet s tega vidika proučil možnosti teh občin in celega mesta. S tem bomo zmanjšali aparat in napravili vsako ustanovo čim bolj demokratično in dosegli javno korist. Občani bi na ta način uvideli, da jim je občina dejansko potrebna in da tudi opravlja konkretne naloge, ki zanimajo vse občane.

KRESE LEOPOLD

Vprašanje razvijanja naših ljudskih demokratičnih metod je izredne važnosti, kajti čim bolj bomo to demokracijo razvijali in čim več kompetenc bomo dali v roke ljudstvu, tem manj bo treba administrativnega aparata, tem cenejša bo državna uprava. Če bomo pritegnili ljudi, bodo oni sami odgovarjali za rešitev posameznih problemov. Naravno pa je, da bomo morali pritegniti res poštene ljudi, ne pa ljudi, ki bi hoteli izkoriščati.

Povedal bom primer, ki sem ga doživel na enem od zborov volivcev. Ljudje so zahtevali, da se da na dnevni red vprašanje šole in direktorja ter njegovega odnosa do snailke in otrok. To vprašanje so obravnavali dve uri. Okrog tega vprašanja se je razvila diskusija in je bila sprejeta cela vrsta sklepov, kako bodo mobilizirali tudi sredstva za popravila šole, ker so videli, da z rednimi sredstvi popravilo šole ne bo možno. Podobno pove lahko tovariš Zdešar. Za prulsko šolo ni bilo denarja za popravilo. Z mobilizacijo terena in povezavo volivcev s šolskimi sveti in starši se je naredilo daleko več, kot če bi mi dali denar, katerega so predlagali in bi ta sredstva dali obrtniku za izvedbo dela. Ljudje tudi delo, ki ga sami opravijo, dosti bolj cenijo. Na tej bazi je treba delati tudi v nadalje. Gre za to, da bomo imeli čim manj administrativnega kadra in več demokracije in tudi za to, da bo čim več ljudi reševalo probleme.

Dotaknil bi se diskusije tov. Kimovca.

Naš Svet za zdravstvo in socialno politiko je že sklenil glede nastavitve zdravnikov, da ne more biti nihče nastavljen, predno o tem ne bo sklepal in pristal naš Svet. Širše pa se bo zadeva postavila tako, da se bodo v bodoče mesta razpisovala in potem Sveti sklepali in odločali o tem, ali se nekoča sprejme, ali odbije.

Na enem zadnjih sestankov pre- in postnatalne zaščite, ko je šlo za specializacijo zdravnikov, je padel predlog, naj bi se ta specializacija razpisala in dovolilo študij onim, za katere bi posebna komisija ugotovila, da imajo najboljše pogoje. S tem bo doseženo še to, da se bo zdravnikom, ki gredo na deželo, pustilo odprta vrata, da pridejo nazaj v mesto oziroma specializacijo. N. pr.: zdravnik ima veselje za neko specializacijo, v svoji prošni bo moral prikazati, kaj je dosedaj na polju, za katerega se misli specializirati, naredil. Tako bo dejansko prišlo do demokratizacije in do tega, da bodo tudi ljudje sami pri tem odločali. Tako se ne bo moglo več dogajati, da bi ljudje ne bili zadovoljni z nekim nameščencem.

AVŠIČ JAKA

Dovolite, da se oglasim k diskusiji s sledečim:

Po mojem mnenju se je težko odločiti glede kompetenc občn. Po eni strani je seveda boljše, da imamo decentralizirane organe in s tem delo bolj približamo ljudem, ker se na ta način laže vidijo potrebe ljudi in točneje ocenjuje zmogljivost posameznikov. Pri tem pa je treba z druge strani upoštevati tudi vprašanje, ki ga je obravnaval tovariš podpredsednik glede nedovoljnih dohodkov in to zahteva znižanje administrativnega aparata. Gledati moramo torej, da naše izdatke za administracijo držimo čim nižje.

V Beogradu sem imel priliko videti, da je mesto razdeljeno na 22 občin, od katerih vsaka ima svoj proračun. Poslovanje je zato lahko boljše, ampak če pogledamo izdatke za administracijo, vidimo, da imajo na teh 22 občinah zaposlenih 750 uslužbencev in v centru MLO je še 650 uslužbencev. Upoštevati je pri tem seveda, da ima Beograd trikrat več prebivalcev, kot pri nas, vendar je pri nas na 850 prebivalcev zaposlen en uslužbenec, v Beogradu pa je število uslužbencev procentualno vzeto več ko še enkrat večje. To število občutno povečuje osebne izdatke na škodo investicij, materialnih izdatkov, dočim je obratno naša naloga, da delo čim bolj pocenimo. Potrebno je imeti na praksi pridobljen pravi občutek, kako naj ustvarimo organe oblasti, da bomo stroške čim bolj pocenili, da bi dali čim več razpoložljivih sredstev za naše investicije, za gradnjo stanovanj in šol, in poleg tega, da neprestano poeno-

stavljamo delo administrativnega aparata, kar vse je za nas izredno važno vprašanje.

V Polju in Šentvidu je danes zaposleno okrog 20 uslužbencev, kar je preveč in bi se za $\frac{1}{4}$ dalo zmanjšati.

Glede ustanavljanja novih občin bo potrebno zelo previdno odločati. Koristno bi bilo, da bi se pristopilo h konkretni izdelavi proračunov in statutov, da na osnovi današnje diskusije in referata dobimo točno sliko pristojnosti in na podlagi tega, da se pozneje sklepa, ali so možnosti za večjo decentralizacijo, ali tega še ni. Na osnovi vse te naše diskusije bi torej postavili neke sklepe in tudi neposredne konkretne naloge:

1. Komisija za ljudsko oblast naj bi kot prvo izdelala konkreten predlog statuta MLO in občin in to v teku meseca decembra.

2. Vse nadaljnje delo naj bi temeljilo na mnenju zborov volivcev in potem naj bi komisija napravila konkretne predloge, ali naj bi se ustanovila občina Ježica in Rudnik ali ne.

3. Isto naj bi naši Sveti prevzeli naloge, da točno določijo obstoječim občinam pristojnosti s področja šolstva, komunale, zdravstva, socialne politike itd.

4. Gospodarski svet naj izdela ločene proračune za občine in ločen proračun za Mestni ljudski odbor. Po izvedbi teh nalog se bo šele lahko nadaljevala obravnavna. Tudi družbeni plan naj bi se predvidel ločeno za Mestni ljudski odbor in ločeno za občine. S tem bodo ljudski odborniki dobili jasno sliko in bodo lahko bolj konkretno pristopili k delu.

ZDEŠAR HENRIK

Svet za kulturo in prosveto o določitvi pristojnosti občin že razpravlja in bo izdal pravilnik glede šolskih svetov do konca meseca decembra.

Predsednik Mestnega ljudskega odbora da poročilo in predloge na glasovanje.

Soglasno sprejeto!

2. Poročilo Sveta za gospodarstvo o stanju proračuna in investicij na dan 1. 12. 1952.

Poročilo poda podpredsednik Mestnega ljudskega odbora in predsednik Sveta za gospodarstvo

KRESE LEOPOLD

Podal bom pregled števil, kako stojimo z našim proračunom.

Dohodki proračuna rezultirajo iz 30. XI. 1952, dočim imamo izdatke prikazane samo do 15. XI. 1952, ker nam banka še ni predložila zadnjega stanja.

Dohodki izgledajo takole:

Družbeni prispevek je dosežen s 104%. Dohodnina od kmetijstva je dosežena s 76% ali 10 milijonov dolga. Dohodnina od zadrug je dosežena s 77% ali 1 milijon dolga. Dohodnina od obrtniških obratov je dosežena s 75% ali 20 milijonov dolga. Dohodnina od ostalih poklicev in premoženj z 79% ali 6 milijonov dolga. Dohodek od taks je dosežen 97%, davek na dedščine in darila 86%, dohodki uradov in ustanov so realizirani s 105%, dohodki od kazni z 69%, razni nepredvideni dohodki od gospodarstva pa 148%. Vplačila proračunskih sredstev iz preteklega leta so realizirana, prispevki iz višjega proračuna so doseženi s 56%, tako da je proračun dohodkov dosežen na dan 1. XII. 1952 s 777.663.788 ali 86% od celotnega plana.

Glavni izpad predstavlja prispevek višjega proračuna in to v višini 110 milijonov ter dohodnina od kmetijstva in obrtnih gospodarstev v višini 137 milijonov. Če bi nam vlada dala prispevek v predvideni višini, bi bil proračun realiziran in planirana vsota dosežena.

Osnovno nalogo pa predstavlja izterjavanje davkov. Vemo, da je šlo v zadnjem času okrog 2 milijarde dinarjev na deželo in to se pozna na našem trgu ter je potrebno del tega denarja dobiti nazaj v državne roke. Zlasti je zaostri borbo glede izterjevanja davkov. Z izterjavo davkov in realizacijo prispevka višjega proračuna bomo predvideno vsoto proračunskih dohodkov presegli za cca 35 do 40 milijonov.

Evidenca izdatkov je prikazana do 15. novembra t. l. Poleg tega moram opozoriti, da zlasti kar se tiče investicij, slika ni dovolj jasna. To ni slika izvršenih del, temveč slika predloženih računov in moram pripomniti, da so investicijska dela v glavnem izvršena.

Svet za kulturo in prosveto je izdatke realiziral z 41%, socialna zaščita z 72.8%, zdravstvena zaščita z 82.7%, državna uprava s 86.9%, komunalna dejavnost z 87%, dotacije RLO in obč. n 95%, proračunska rezerva 74.2%. Skupno so torej izdatki realizirani s 76.1%.

Stanje v banki je sledeče: Po proračunu imamo 52,484.000 dinarjev presežka. Podjetja so nam dala iz skladov za prosto razpolaganje 73 milijonov in je ta denar že nakazan banki. Predvidevamo pa še nove prispevke, tako da bo skupno dodeljenih Mestnemu ljudskemu odboru s strani podjetij 84 milijonov. Od tega zneska smo že potrošili skupno 62 milijonov in to: za Grajsko restavracijo 4,434.013 dinarjev, za hotel Bellevue 2,000.000 dinarjev, Mestna kanalizacija 4,000.000 dinarjev, Uprava cest 13,500.000 dinarjev, Mestni vodovod 10,000.000, Mestna vrtinarija 3,000.000, hotel Turist Ljubljana 9,542.989, Mleko Ljubljana 3,109.436, Ljubljanski grad — adaptacija 3,750.000, stanovanjska zgradba UDV 4,000.000 in stanovanjska stavba Moste 5,000.000, skupaj torej 62,336.438 din.

To je stanje našega proračuna.

Predsednik Mestnega ljudskega odbora da poročilo Sveta za gospodarstvo o stanju proračuna in investicij na dan 1. XII. 1952 na glasovanje.

Soglasno sprejeto!

3. Sklepanje o predlogih Komisije za izvolitve in imenovanja.

Predloge poda in obrazloži član Komisije za izvolitve in imenovanja tov. Zupet Avgust, kakor sledi:

1. Razreši se: V podjetju »Žima« direktor Zakrajšek Alojzij.
2. Imenujejo se: V podjetju »Žima« za direktorja Mehle Franc, v mizarskem podjetju »Krim« za upravnika Babnik Alojzij, v »Modnem salonu za ženska oblačila« za upravnika Žigon Fanči.

Predsednik da predlog Komisije za izvolitve in imenovanja na glasovanje.

Soglasno sprejeto!

Pri tej točki dnevnega reda se priklasi k besedi še ljudski odbornik

ARKO NIKA

ki poda in obrazloži naslednji predlog:

V mestni bolnišnici za dojenčke oziroma v Dečjem domu, ki ju vodi zdravnica dr. Tavčarjeva, sta se letos v avgustu pripetili dve težki nesreči, ki sta zahtevali življenje 4 malih otrok.

Razprava, ki se je javno vršila pred sodiščem in katero smo vsi spremljali, je pokazala, da sta nesreči posledica sistema in vzdušja, ki je bil v tej ustanovi in za katerega odgovarja šef zavoda. Tudi oče umrlega otroka Eme Zrimškove je v svoji izjavi, ki jo je napisal v »Slovenskem poročevalcu«, enako ugotovil. Ne mislim v podrobnosti obravnavati primerov, ker so nam vsem poznani. Povedati hočem le to, v čem smatram, da je krivda zdravnice dr. Tavčarjeve kot šefa tega zavoda.

Do letošnjega leta je bil Dečji dom samo socialna preventivna ustanova in šele, ko se je preselil v novo stavbo, se je spremenil tudi v zdravstveno kurativno ustanovo, tako da je bil sedanji Dečji dom hkrati socialna in zdravstvena ustanova pod enotnim vodstvom. V takem svojstvu je pričel poslovati 1. VI. letos. Osebe zavoda dela v obeh ustanovah, ki tudi po prostorih nista ločeni, niti niso posebej oddeljeni pomožni prostori. Ta ukrep, da se poleg preventivne ustanove odpre tudi zdravstvena kurativna, je bil popolnoma pravilen. Za slovenske razmere bi bila socialna ustanova z 200 posteljami prevelika, ko nam istočasno primanjkuje zdravstvenih ustanov. Ta sprememba v zavodu pa se je izvršila prenapeto in je bila slabo pripravljena, za to pa odgovarja šef zavoda, ki bi morala kategorično postaviti pogoje in potrebe, da bi bolnišnica lahko v redu pričela poslovati.

Zavod je bil preobremenjen s številom bolnih otrok, osebje pa je bilo izvežbano v preventivnem delu in se ob tako velikem navalu ni znašlo.

Republiški odbor za zaščito matere, otroka in mladine je sprejel prijavo matere Nagode Anice, ki je bila v tem času samo nekaj dni z bolnim otrokom v zavodu in je opazila precej nedostatkov v sistemu dela tega zavoda. Dr. Tavčarjeva pa jih kot šef zavoda ni opazila ali pa jih ni hotela opaziti. Tako so morale matere, in ne negovalke, nositi na specialne preglede otroke, toda ne svojih, temveč druge bolne otroke. To predvsem na otološki oddelek, ker je največ teh primerov obolenj, namesto da bi zdravnik otolog prišel v zavod in dnevno pregledal otroke. Operirane otroke so prenašali takoj nazaj v zavod, namesto da bi ostali na oddelku, kjer so bili operirani. Matere so se pritoževale nad zadržanjem in odnosi medicinskega kadra v tej ustanovi. V mesecu avgustu, ko je največ črevesnih obolenj, so bili v zavodu na dopustu 3 zdravniki, med njimi tudi šef bolnišnice. Tako je bila v zavodu ena sama zdravnica specialistka, poleg tega pa so bile v tem času odsotne še 1 medicinska sestra in 6 negovalk na rednem in 4 na bolniškem dopustu. V času obeh nesreč je bila torej dr. Tavčarjeva na dopustu. Ko se je 14. avgusta pripetila prva nesreča z zamenjavo zdravega otroka, ki je podlegel operaciji, je dr. Tavčarjeva prišla sicer naslednji dan v zavod, tu pa ni ostala, temveč je nadaljevala svoj dopust, čeprav je dr. Tumovo določila s pismenim dekretom kot svojo namestnico samo do 14. avgusta; 16. avgusta pa se je pripetila druga nesreča.

V tem zavodu je bilo že prej več primerov malomarnega odnosa osebja do otrok. V nobenem primeru pa dr. Tavčarjeva ni nastopila odločno in ni kaznovala svojega osebja tako, da bi zaostрила odgovornost ostalih in nanje vzgojno vplivala. Negovalko Pustavrh Štefko, ki je 24. X. 1951 povzročila s svojo malomarnostjo, da ji je pri tehtanju padel s tehtnice 6 mesecev star dojenček in si nalomil lobanjo, je grajala samo med štirimi očmi, kasneje pa ji je dala celo odgovorno mesto v zavodu.

Iz tega, kar sem navedla, popolnoma jasno izhaja, da je dr. Tavčarjeva kot šef zavoda odgovorna za razmere, ki so vladale v tem zavodu.

Naše matere so izgubile zaupanje v to ustanovo in gledajo s strahom nanjo. Nešteto mater me je ustavilo na cesti, telefoniralo v urad in se tudi pismeno pritožilo, da se zgražajo nad tem, da Mestni ljudski odbor ničesar ne pokrene.

V imenu vseh teh žen in v svojem imenu predlagam, da Mestni ljudski odbor takoj razreši dr. Tavčarjevo in imenuje drugega šefa zavoda.

Gotovo je, da samo s tem stvar še ne bo rešena in bodo potrebni še drugi ukrepi, ki bodo izboljšali sistem dela v naših zdravstvenih ustanovah.

DR. BENIGAR JOŽE

Smatram, da sem kot predsednik Sveta za zdravstvo in socialno politiko dolžan dati k predlogu za razrešitev dr. Tavčarjeve neka pojasnila, kako je prišlo do tega, da je dan predlog, po katerem naj bi se razrešilo človeka, ki je ves čas skrbno in dobro vodil socialno ustanovo — ne pa zdravstveno ustanovo.

Velika razlika je voditi socialno ustanovo in voditi kurativno zdravstveno službo. Moj namen ni ščititi dr. Tavčarjevo, vendar moram povedati, da je ona zelo zadovoljivo vodila socialno ustanovo preko 20 let. Vemo koliko nedonošenčkov je obdržala pri življenju. Ostane pa drugo vprašanje, ko je iz te socialne ustanove bila preurejena bolnišnica. Jasno je in smatram, da je prva napaka dr. Tavčarjeve, ko je prevzela v to socialno ustanovo tudi zdravstveno ustanovo, ni pa predhodno preverila, če so za to dani pogoji in če je sposobna voditi tako veliko kurativno ustanovo.

Da je bila v Ljubljani potrebna takšna bolnišnica, o tem ni potrebno govoriti. Vsi sami dobro veste, kako težko je spraviti bolnega otroka v bolnišnico in da naše bolnišnice zdaleka ne zadovoljujejo potrebam mesta in cele republike.

Osnovna napaka pa je v sami organizaciji dela. Dr. Tavčarjeva je prevzela odgovornost in če se je za to čutila dovolj sposobno, je posvetila premalo pažnje organizaciji. Isto velja za medicinski kader. Neka negovalka ne more biti zaščitna sestra, pesterna ne more biti vzgojiteljica in ravno v tem je rak rana. Večkrat sem pozneje, ko sem bil izvoljen za predsednika Sveta za zdravstvo in socialno politiko, z njo govoril. Tožila mi je zlasti, da so negovalke slabe. Predlagal sem ji naj napravi pregled kadra in naj bi se one, ki nimajo zlasti moralnih kvalit, odstranile iz službe in da tu ne smemo biti sentimentalni. Ona pa mi je tožila, da tega ne bo mogla. Skušali smo dobiti primeren kader. Kmalu pa so se zgodili omenjeni primeri. Poudariti moram, da taki primeri niso samo pri nas, temveč se dogajajo po celem svetu. Vprašanje pa je, kje je vzrok. Lahko se zgodi to v kurativni ustanovi. Zakaj? Če se taki primeri dogajajo zaradi nevestnosti uslužbencev in če se take napake ne odstranijo in s tem daje možnost za nadaljnje primere, v takem primeru leži krivda naravno na šefu. Ko smo zvedeli za prvi primer, smo ugotovili, da je dr. Tavčarjeva odšla v tem času na dopust. Vsak uslužbenec ima pravico izkoristiti redni letni dopust, je pa dejansko potrebno, da si odgovorni funkcionar planira dopust v času, ko je najmanj dela, ne

pa konkretno v juliju ali avgustu, ko so črevesna obolenja naših dojenčkov najpogostejša. Na drugi strani smatram, da je šef moral računati, da ima tudi v zdravniškem kadru slabo nadomestilo, ker je maloštevilen in da je tudi srednji medicinski kader maloštevilen, pa še od teh nekaj na rednem in nekaj na bolniškem dopustu.

Dr. Tavčarjeva je predala vodstvo zavoda za čas svojega rednega dopusta dr. Tumovi, in to do 14. avgusta. 14. avgusta se je stvarno vrnila in ni ponovno dala pismenega naloga dr. Tumovi, da ji spet predaja posel. To omenim zaradi pravnega stališča.

Ko so se te zadeve zgodile, sem takoj odšel v bolnišnico. Sklical sem ves kader in se pozanimal, kako je prišlo do tega primera in splošno kakšne so razmere v bolnišnici. Ob tej priliki sem zvedel, da so hodile nekatere uslužbenke štiri ure prepozno v službo, da so hodile pozno ponočij pijane domov in da so moralno slabe. Predvsem sem dr. Tavčarjevi povedal, da ji v imenu Sveta za zdravstvo in socialno politiko zamerim za malomarno šefovsko vodstvo. Vprašal sem jo tudi, kaj je naredila s tovarišicami, ki so prepozno prihajale v službo, hodile pijane domov in podobno. Ona pa mi je odgovorila, da je vse opozorila, ni jih pa dala pred disciplinski postopek. Taka je stvarna situacija glede tega vodstva. Iz vašega odobravanja predloga tovarišice Arko, da se tovarišica dr. Tavčarjeva razreši službe, jasno izhaja, da smatrate suspenz kot umesten. Povedati pa moram, da je Svet za zdravstvo in socialno politiko za ta korak čakal pravne poti, na zaključek sodnega postopka. Ker so se obsojenke pritožile, se je postopek zavlekel. O zadevi smo razpravljali tudi z ministrom dr. Potrčem, ki nam je tudi rekel, da bomo prejeli predlog o njenem odpustu.

O tem dogodku se mnogo govori, mislim, da celo preveč. Pravilno moramo razumeti, da smrt štirih otrok ni malenkost in da mimo tega ne moremo iti, to posebno ne starši in zdravniški kader, vendar pa mislim, da nekaj pretiravamo, če namreč vse posplošimo in zato ne vidimo velikega uspeha, ki ga imajo naše zdravstvene ustanove v mestu in celi republiki. Pozabljamo namreč na težke prilike v naših zdravstvenih ustanovah. Že na tem mestu smo slišali, da se zdravstvo večkrat mačehovsko rešuje. V zagovor tistih, na katere pada senca, pa niso krivi, bi dodal še to. Imamo velik odstotek zdravniškega kadra, ki dela tudi po 24 in več ur skupno, pa jim nihče ne plača niti dinarja za nadure. Prepričan sem, da ni ustanove v naši državi, ki bi nadure delala brez dinarja honorarja. Tega ne govorim v zagovor dr. Tavčarjeve, temveč v zagovor tisoč zdravstvenih delavcev, ki so vestni in požrtvovalno opravljajo svoj posel, pa nimajo zato nobenega priznanja. Vemo, da je potrebno dvigniti življenjski standard našega kadra, vemo pa tudi, da ga ta materialna plat ne opravičuje, da dela nevestno. Vemo celo, da so

dobro plačani zdravstveni delavci včasih manj vestni in požrtvovalni od tistih, ki so manj plačani. Smatram, da vestnost in požrtvovalnost pri zdravstvenem delu morata biti, kakor morajo biti tudi kulturni odnosi do bolnikov, katerih pa na žalost manjka zlasti pri strežnikih in nižjem medicinskem kadru. Istočasno pa dajem vestnim in požrtvovalnim delavcem vse priznanje in vztrajam pri svojem mnenju, da ne smemo metati vse v en koš.

Predsednik Mestnega ljudskega odbora daje predlog tovarišice Arko, da se razreši upravnica Dečjega doma tovarišica Tavčarjeva, na glasovanje.

Soglasno sprejeto!

4. Razrešitev sodnikov porotnikov Okrajnega sodišča I. v Ljubljani.

Ljudski odbornik Zupet Avgust poroča, da je komisija za izvolitve in imenovanja prejela vrsto predlogov za razrešitev sodnikov porotnikov. Upravičene prošnje za razrešitev so se upoštevale, v kolikor pa prošnje nekaterih še niso razčiščene, jih je komisija zadržala in bo o njih naknadno poročala. Za razrešitev se predlagajo sledeči sodniki porotniki:

Kavčič Marjan, ki je postal uslužbenec kriminalnega oddelka Uprave za notranje zadeve MLO Ljubljana in mu je kot preiskovalnemu organu nemogoče opravljati tudi posle sodnika porotnika;

Intihar Alojz, ki je izvoljen za sodnika-porotnika Okrožnega sodišča;

Mesojednik Jakob, ki je prav tako izvoljen za sodnika-porotnika Okrožnega sodišča;

Letnar Anton, ker je premeščen v Slovenske Konjice;

Boh Jože, ki je v kazenski preiskavi zaradi poneverbe;

Šteblaj Marija, ker je premeščena v Maribor;

Smrekar Jože, ker se je preselil v Kranj;

Sivec Franc, ki je premeščen v Tolmin in

Ložar Franc, ker neopravičeno izostaja in je disciplinsko kaznovan.

Predsednik Mestnega ljudskega odbora da predlog komisije za razrešitev sodnikov-porotnikov pri Okrajnem sodišču I. Ljubljana na glasovanje.

Soglasno sprejeto!

5. Predlog sklepa o sklicanju zborov volivcev

poda in utemelji predsednik Mestnega ljudskega odbora Avšič Jaka:

Smatram, da je potrebno o važnejših vprašanjih, glede katerih mora odločati Mestni ljudski odbor, predhodno razpravljati tudi na zborih volivcev. Na ta način bomo razvijali demokracijo in naše delo bo lahko bolj plodno. Mislim, da je sedaj zopet nastopil čas, da skličemo zборе volivcev in da bo bodoči Mestni ljudski odbor imel že na razpolago material za nadaljnje delo. Sklepe in predloge zadnjih zborov volivcev bodo dobili na razpolago vsi ljudski odborniki, da se seznanijo s celotno problematiko. Prav tako bo dan ljudskim odbornikom na vpogled osnutek družbenega plana.

Glede na gornjo utemeljitev predlagam, da ljudski odbor sprejme sledeči sklep:

Na temelju 184. člena zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin (Ur. l. LRS št. 19/52) in po sklepu XI. seje Mestnega ljudskega odbora z dne 5. decembra 1952 sklicujem

z b o r e v o l i v c e v ,

ki se morajo v območju glavnega mesta Ljubljane izvesti v času od 15. do 30. decembra 1952, in sicer: v ožjem mestnem območju v okviru volilnih enot, določenih za volitve odbornikov v mestni zbor MLO, v občinah Polje in Šentvid pa v okviru posameznih naselij ali skupin naselij.

Predlagam naslednji dnevni red:

1. Obrazložitev osnutka družbenega plana MLO Ljubljana za leto 1953 in razprava o njem.
2. Izvolitev komisij odnosno svetov državljanov (n. pr. za stanovanjske zadeve, za socialno-zdravstvene probleme itd.), razprava o občinah v okviru mesta in njih pristojnosti.
3. Predlog sprememb v odloku o javnem redu in miru.
4. Slučajnosti.

Predsedstvo vsakega zbora volivcev mora poskrbeti, da bo zapisnik o sprejetih sklepih takoj dostavljen Mestnemu odnosno pristojnemu Občinskemu ljudskemu odboru.

Soglasno sprejeto!

Predsednik Mestnega ljudskega odbora ugotovi, da je dnevni red izčrpan in zaključi sejo takole:

Ker je danes zadnja seja Mestnega ljudskega odbora v sedanjem sestavu, bi na koncu našega dela konstatiral, da je naš ljudski odbor deloval v izredno važnem času in izrednem obdobju naše zgodovine, saj je ravno v tem času bila organizirana naša oblast na poglobljeno demokratični način in mi smo to doživljali. To je zgodovinsko delo vsakega ljudskega odbornika.

Mi smo gradili, mi smo poizkušali najti pravilno pot na osnovi zakona o ljudskih odborih in upam, da smo dosegli lepe uspehe. So pa bile tudi mnoge pomanjkljivosti in to moramo vzeti na znanje zato, ker je to začetno delo, ki se bo s poglobljanjem in nadaljnjo prakso izboljšalo. Premalo smo imeli neposrednega stika z volivci, da bi na ta način še bolj zadovoljili ljudske množice. Uspehi pa so nedvomni. Kdor je zasledoval napredek, mora to potrditi, saj imamo za svoje delo tudi velike dokaze. Mesto se je precej spremenilo in izboljšalo ter politično in oblastno močno razživeło.

Zavedamo se, da so dolžnosti vsakega odbornika velike in zahtevajo stalen stik s svojimi volivci. Ljudski odbornik je dolžan, da sprejema predloge in želje svoje volilne enote, da se čim bolj seznani s potrebami in s tem pomaga, da se ljudska oblast razvija, kot je to v interesu delovnega ljudstva.

Upam, da bomo delo socialistične izgradnje še naprej vodili, kjer koli bo kdo od nas delal. Gremo na volitve za novi Mestni ljudski odbor, ki bo skupno z novo izvoljenim zborom proizvajalcev lahko dosegel še vidnejše uspehe.

S strani predsedstva Mestnega ljudskega odbora bi zaključil svoje besede s ponovno željo, da se naša socialistična domovina razvija tako, kot je to načrtano po naših voditeljih v takem duhu in na tak način, da bomo čim več doprinesli delovnim ljudem pod vodstvom našega tovariša Tita.

Seja zaključena ob 19. uri.

Tajnik MLO:

Pogačar Niko l. r.

Predsednik MLO:

Avšič Jaka l. r.

Overiteljja zapisnika:

Borštnik Franc,
Ing. Lapajne - Oblak Sonja.